

Sygn. I C 154/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Janusz Blicharski
Protokolant:	stażysta Anna Pietrusiewicz

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2017 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa K. R.

przeciwko Gminnej Spółdzielni (...) w B. z siedzibą w T.

o uchylenie uchwały

1. uchyla uchwałę Zebrania Przedstawicieli Gminnej Spółdzielni (...) w B. z siedzibą w T. z dnia 5 czerwca 2002 roku w przedmiocie nieuwzględnienia odwołania powódki K. R. i utrzymania w mocy decyzji Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni z dnia 15 lutego 2002 roku o skreśleniu powódki z listy członków spółdzielni;
2. zasądza od pozwanej Gminnej Spółdzielni (...) w B. z siedzibą w T. na rzecz powódki K. R. kwotę 1.190 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w tym 990 złotych kosztów zastępstwa prawnego;
3. nakazuje ściągnąć od Gminnej Spółdzielni (...) w B. z siedzibą w T. kwotę 200 złotych tytułem opłaty od pozwu od uiszczenia której powódka była zwolniona.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt 154/17

UZASADNIENIE

Powódka - K. R. pozwem z dnia 16 września 2015r. skierowanym przeciwko pozwanej Gminnej Spółdzielni (...) B. w T. domagała się uchylenia uchwały Zebrania Przedstawicieli tej spółdzielni o skreśleniu jej z listy członków spółdzielni z dnia 5 czerwca 2002r. W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że w latach 2001- 2002 poważnie chorowała, w konsekwencji czego uzyskała prawo do renty. Powódka choruje do tej pory. Skreślenie jej z listy członków spółdzielni było podyktowane tym, że nie uzupełniła ona w określonym terminie wkładu członkowskiego. Zarzuciła, że nie otrzymała przedmiotowej uchwały, mimo wezwań kierowanych do pozwanej. Wykreślenie jej ze spółdzielni powódka uważa za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Pozwana – Gminna Spółdzielnia (...) B. z siedzibą w T. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu. Podniosła, że powódka wytoczyła

powództwo po upływie ustawowego terminu do zaskarżenia uchwały, co skutkowało w jej ocenie brakiem legitymacji procesowej czynnej powódki w niniejszej sprawie.

Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2016r. Sąd Okręgowy w Słupsku oddalił powództwo wobec ustalenia, iż powódka nie dochowała rocznego terminu od dnia odbycia zgromadzenia do wytoczenia powództwa w rozpoznawanej sprawie, a jednocześnie brak było podstaw do uznania, że opóźnienie w zaskarżeniu uchwały jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami i nie jest nadmierne. Nadto Sąd orzekł o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej powódce z urzędu.

Od powyższego wyroku apelację złożyła powódka.

Wyrokiem z dnia 9 lutego 2017r., sygn. akt (...) Sąd Apelacyjny w Gdańsku uchylił wyrok Sądu I instancji w całości i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Słupsku do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, iż mając na względzie, że powódka nie otrzymała prawidłowego pisemnego zawiadomienia o uchwale zebrania przedstawicieli z dnia 5 czerwca 2002 r. w przedmiocie wykreślenia i uzasadnienia tej uchwały, termin do jej zaskarżenia, określony w art. 42 § 3 prawa spółdzielczego, nie rozpoczął dla powódki biegu, niezależnie od okoliczności, czy powódka wiedziała o treści tej uchwały. Sąd Okręgowy przyjmując, iż powódka uchybiła terminowi do zaskarżenia uchwały i oddalając powództwo z tej tylko przyczyny, nie rozpoznał istoty sprawy. Jednocześnie Sąd Apelacyjny wskazał, że przedmiotem oceny Sądu I instancji w toku ponownego rozpoznania sprawy winno być zbadanie podstawy merytorycznej dochodzonego przez powódkę roszczenia, określonej w art. 42§2 prawa spółdzielczego, tj. ewentualnej niezgodność tej uchwały z prawem lub postanowieniami statutu, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy.

Sąd Okręgowy w wyniku ponownego rozpoznania sprawy ustalił następujący stan faktyczny:

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Przedstawicieli Gminnej Spółdzielni (...) B. z siedzibą w T. z dnia 5 czerwca 2001 r. podwyższono wysokość udziału członkowskiego z kwoty 100 zł do kwoty 200 zł. Członkowie Spółdzielni zobowiązani zostali do uzupełnienia wkładu członkowskiego do końca grudnia 2001 r. pod rygorem skreślenia z listy członków spółdzielni.

okoliczność bezsporna, nadto dowód: protokół zebrania przedstawicieli Gminnej Spółdzielni (...) B. w T. z dnia 05 czerwca 2001 r. k. 46-49; uchwała nr 8/ (...) z dnia 05 czerwca 2001 r. k. 50

Pismem z dnia 28 grudnia 2001 r. powódka K. R. oraz jej nieżyjący już mąż E. R., zwrócili się – jako członkowie pozwanej Spółdzielni do zarządu Spółdzielni o rozłożenie na raty należności wynikającej z obowiązkowego uzupełnienia wartości udziału członkowskiego po 50 zł miesięcznie, począwszy od stycznia 2002 r. Zarząd Spółdzielni nie uwzględnił powyższego wniosku argumentując, iż nie może zmieniać uchwał podjętych przez Walne Zgromadzenie Spółdzielni.

okoliczności bezsporne, nadto dowód: podanie powódki z dnia 28 grudnia 2001 r. o rozłożenie udziałów na raty k.51; pismo pozwanej do powódki i jej męża z dnia 17 stycznia 2001 r. k. 52;

Powódka K. R. była członkiem pozwanej spółdzielni od 1962 r. Zatrudniona była ponadto w sklepie należącym do pozwanej spółdzielni. W 2001 r. pogorszeniu uległ jej stan zdrowia. W latach 2001-2002 powódka skorzystała z 17 wizyt w Poradni (...) (...). Konsultowana była w Poradni (...)i (...). W dniach od 22 do 29 sierpnia 2001 r. przebywała na leczeniu w Szpitalu w B. Powódka cierpiała na zapalenie żyłaków, co uniemożliwiało jej poruszanie się. Doskwierał jej również reumatyzm, miała problemy z kręgosłupem. Musiała przejść na rentę. Problemy zdrowotne, niskie świadczenie rentowe i konieczność ponoszenia wydatków na leczenie spowodowały, że powódka, jak i jej mąż, nie uzupełniła udziału członkowskiego w wymaganym terminie.

Bezsporne, nadto dowód: przesłuchanie powódki k. 263-264; zaświadczenie lekarskie z dnia 25 sierpnia 2015 r. k. 7

Uchwałą z dnia 15 lutego 2002 r. Rada Nadzorcza skreśliła powódkę z listy członków spółdzielni z uwagi na nieuzupełnienie udziałów. Powódka i jej mąż wywiedli odwołanie od powyższej uchwały. Uchwałą z dnia 5 czerwca 2002 r. Zebranie Przedstawicieli Gminnej Spółdzielni (...) w B. z siedzibą w T. nie uwzględniło odwołania powódki K. R. i utrzymało w mocy decyzję Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni z dnia 15 lutego 2002 r. o skreśleniu powódki z listy członków Spółdzielni.

Powódka nie została zawiadomiona o treści uchwały Zebrania Przedstawicieli pozwanej Spółdzielni o wykreśleniu jej ze Spółdzielni, przez doręczenie jej tej uchwały wraz z jej uzasadnieniem.

okoliczności bezsporne

Stan zdrowia powódki w kolejnych latach ulegał pogorszeniu. Powódka m.in. przeszła trzy udary niedokrwienne i mózgu, przy czym pierwszy w roku 2003, a kolejne w 2013 r. i w 2017r. Przebyła też w 2009 r. zawał serca. Rozpoznano u niej chorobę wieńcową przewlekłą, nadciśnienie tętnicze przewlekłą niedostateczność krążenia mózgowego, chorobę zwyrodnieniową i stawów kręgosłupa. Powódka leczona była w trybie szpitalnym i ambulatoryjnym, odbywała rehabilitacje, w tym logopedyczną. Obecnie powódka jest zaliczona do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności. Uznana jest za niezdolną do samodzielnej egzystencji.

Dowód: przesłuchanie powódki k.263-264; orzeczenie z dnia 9 lutego (...) ds. (...) w B. k. 34; orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 10 kwietnia 2015 r. k. 16 i 35; karta informacyjna pobytu w oddziale z dnia 12 czerwca 2009 r. k. 256; karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 27 czerwca 2017 r.. k.259; karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 13 stycznia 2015r. k. 18-18v., skierowanie do poradni (...) k. 19

Powódka podejmowała próby uzupełnienia wkładu po wymaganym terminie. Wpłacane środki były jej zwracane.

bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Sąd ustalając stan faktyczny, z uwagi na to, iż Sąd Apelacyjny w Gdańsku uchylając wyrok, nie zniósł postępowania przed sądem pierwszej instancji, oparł się na dowodach, które zostały przeprowadzone przez Sąd pierwszej instancji przed uchynieniem wyroku, a dodatkowo na dokumentach złożonych przez powódkę w toku ponownego rozpoznania sprawy i na przesłuchaniu powódki /w miejscu jej pobytu w charakterze strony/.

Wobec stanowiska Sądu Apelacyjnego w Gdańsku wyrażonego w pisemnym uzasadnieniu wyroku z dnia 9 lutego 2017 r., którym to Sąd rozpoznający niniejszą sprawę jest związany, nie budzi już wątpliwości okoliczność, iż powódka nie uchybiła terminowi do zaskarżenia uchwały, określonego w art. 42§ 3 Prawa spółdzielczego, albowiem termin ten nie rozpoczął dla powódki biegu, jako że nie otrzymała ona prawidłowego pisemnego zawiadomienia o uchwale zebrania przedstawicieli z dnia 5 czerwca 2002 r. Tym samym brak jest przeszkód do zbadania merytorycznej podstawy powództwa.

Aktualnie więc istotę sporu stanowiła kwestia, czy w okolicznościach niniejszej sprawy zachodziły ustawowe, statutowe przesłanki wykreślenia powódki z listy członków pozwanej Spółdzielni.

Stosownie do treści art. 42§2 Prawa spółdzielczego, w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej uchwały, członek spółdzielni może zaskarżyć do sądu uchwałę z powodu jej niezgodności z prawem lub postanowieniami statutu. Zgodnie zaś z art. 24 § 2 prawa spółdzielczego można było pozbawić członka spółdzielni członkostwa w niej poprzez wykreślenie w przypadku gdy nie wykonywał on obowiązków statutowych z przyczyn przez niego niezawinionych. Paragraf 20 ust. 3 Statutu pozwanej Spółdzielni /k. 77-118/, przewidywał z kolei

dopuszczalność wykreślenia członka ze Spółdzielni w przypadku nie wpłacenia przez członka pełnego obowiązkowego udziału w ustalonych terminach.

Niewątpliwie więc, w sytuacji, gdy Spółdzielnia zobowiązała swoich członków do uzupełnienia udziałów, to nieuzupełnienie tych udziałów stanowi naruszenie obowiązku statutowego i uprawnia Spółdzielnię do wykreślenia takiego członka z listy jej członków.

W niniejszej sprawie bezspornym było, że powódka nie dopełniła obowiązku uzupełnienia wkładu członkowskiego w ustalonym terminie. Patrząc teraz przez pryzmat formalistycznej metodologii stosowania prawa, zgodzić należałoby się z pozwaną że jej działanie, polegające na wykreśleniu powódki z listy członków Spółdzielni, nie było nielegalne w świetle obowiązujących przepisów prawa. Problem jaki się tu zarysowuje jest jednak taki, że takie formalistyczne rozstrzygnięcie prowadzi w okolicznościach niniejszej sprawy do największej niesprawiedliwości.

W ocenie Sądu automatyczne wykreślenie powódki z listy członków spółdzielni z uwagi na przekroczenie terminu do uzupełnienia udziału jest sankcją niewspółmierną do jej zachowania, jeśli się zważy na dotychczasową postawę powódki wobec pozwanej Spółdzielni. Równie istotnym jest, że w chwili podjęcia uchwały o podwyższeniu udziałów powódka znajdowała się w trudnej sytuacji zdrowotnej i życiowej, uniemożliwiającej jej uiszczenie na tamten czas wymaganej kwoty. Okoliczności tych strona pozwana nie kwestionowała. Nie można też przyjąć, że powódka zignorowała nałożony nań obowiązek. Podjęła ona przecież, co jest również bezsporne, jeszcze przed upływem wyznaczonego terminu, kroki zmierzające do rozłożenia jej należności na raty. Podejmowane przez nią próby uzupełnienia udziału po terminie pozostawały bezskuteczne, albowiem pozwana nie przyjmowała wpłat z uwagi, że powódka nie była już członkiem Spółdzielni. Niezrozumiałą jest więc zarzut, iż udziału tego powódka nie uzupełniła do chwili wytoczenia powództwa /k. 234v./. Zestawiając z jednej strony wieloletnie członkostwo powódki w Spółdzielni, jej długoletnią, ciężką /w zasadzie fizyczną/ pracę na rzecz Spółdzielni, wpływającą w pewien sposób na jej stan zdrowia z brakiem - po stronie pozwanej obligatoryjnego obowiązku wykreślenia powódki z listy jej członków, to nie budzi wątpliwości, iż takie działanie było krzywdzące i skrajnie dotkliwe dla powódki. K. R., będąca członkiem Spółdzielni znacznie zaangażowanym w pomnażanie jej majątku została potraktowana, jak „zwykły” członek tj. taki, który nie działał aktywnie na jej rzecz. Zaakcentować jeszcze raz należy, iż pozwana mogła, a nie musiała wykreślić powódkę z listy członków Spółdzielni. W ocenie Sądu postawa pozwanej, polegająca na formalistycznym podejściu do przepisów, a wyrażająca się w bezrefleksyjnym wykreśleniu powódki tylko dlatego, że zaszła dopuszczająca taką możliwość przesłanka w postaci nieuzupełnienia przez powódkę udziału, bez uwzględnienia pracy powódki na rzecz Spółdzielni, jej ówczesnego stanu zdrowia i sytuacji finansowej, nie zasługuje na akceptację i ochronę prawną.

Bacząc na powyższe Sąd uznał, że wykreślenie powódki z listy członków Spółdzielni, było w okolicznościach niniejszej sprawy nieuprawnione. Dlatego też Sąd uchylił zaskarżoną uchwałę, o czym orzeczono, jak w pkt. 1 sentencji.

Rozstrzygnięcie takie, wbrew obawom strony pozwanej, nie otwiera pozostałym wykreślonym członkom Spółdzielni, drogi do występowania ze stosownymi powództwami przeciwko Spółdzielni. Pamiętać bowiem należy, iż Sąd rozpatruje każdą sprawę uwzględniając indywidualne okoliczności, a zatem przyczyny, które zadecydowały o rozstrzygnięciu w niniejszej sprawie, nie będą mogły automatycznie zostać odniesione do ewentualnych innych spraw, a tym bardziej przesądzać o negatywnym ich wyniku dla pozwanej. Nie można powódcę odmówić ochrony prawnej tylko dlatego, iż istnieje obawa, że również i inni wykreśleni członkowie Spółdzielni wystąpią z roszczeniami przeciwko niej.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.

Pozwana przegrała sprawę, zobowiązana jest więc do zwrotu na rzecz powódki poniesionych przez nią kosztów procesu w postaci kosztów zastępstwa prawnego za dwie instancje /dwukrotność stawki minimalnej z uwagi na duży nakład pracy pełnomocnika/oraz 200 zł opłaty od apelacji

Ponieważ powódka była zwolniona od opłaty stałej od pozwu w kwocie 200 zł, należało w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, orzec jak w punkcie 3 sentencji.

Na oryginale właściwy podpis.